

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih a Din 2., do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3., večji inzerati peti vrsta Din 4., Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knaflcova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190. Jesenice, Ob kolodvoru 101. — Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ZMAGA EKSTREMISTOV V NEMČIJI

Končni rezultati včerajšnjih volitev — Narodni socialisti so poskočili od 12 na 107 mandatov — Notranjepolitični položaj je sedaj še bolj zapleten — Bojazan v Franciji

Berlin, 15. septembra. Včerajšnje državnozbornske volitve v Nemčiji so prinesle presenetljivo zmago ekstremistov. Porast glasov narodnih socialistov presega celo najsmelejše pričakovanje hitlerjev in je ustvaril še težavnejšo notranjepolitično situacijo kakor je bila pred volitvami. Nobena skupina pa nima absolutne večine, potrebne za sprejem zakonov, ki spreminjajo ustavo. Vsi člani Brüningovega kabineta so sicer ponovno izvoljeni, toda meščanske stranke so izšle iz boja oslabiljene, nekatere celo decimirane.

Začasni skupni rezultati

Glavni državni volilni odbor je zjutraj ob 4.45 izdal naslednje začasne skupne rezultate, ki sicer še niso definitivno ugotovljeni, na katerih pa ne bo bistvenih izpremenb.

Vsega je bilo oddanih 34.943.460 veljavnih glasov (pri zadnjih volitvah 30.738.381). Od teh glasov so dobili: Socialno demokratska stranka 8.572.000 (9.151.000) Nemški nacionalci 2.488.000 (4.380.000) Centrum 4.128.000 (3.711.000) Komunisti 4.587.000 (3.263.000) Nemška ljudska stranka 1.576.000 (2.678.000) Nemška državna stranka 1.323.000 (1.504.000) Gospodarska stranka 1.360.000 (1.395.000) Bavarska ljudska stranka 1.058.000 (945.000) Narodni socialisti 6.401.000 (809.000)

Sestava novega državnega zbora

Na podlagi teh rezultatov bo sestavljen novi državni zbor takole: Socialni demokrati 143 (dosedaj 153) mandatov

Nemški nacionalci 41 (73) Centrum 69 (62) Komunisti 75 (54) Nemška ljudska stranka 26 (45) Nemška državna stranka 22 (dosedanje stranke skupno 25) Bavarska ljudska stranka 18 (16) Narodni socialisti 107 (12) Stranka delovnega ljudstva 18 (13) Kmetijska stranka 6 (8) Kmetijska zveza 3 (3) Konzervativna ljudska stranka 2 (0) Krščansko-socialna ljudska stranka 14 Hannoveranci 5 Skupno 573 (491) mandatov.

Razmerje strank

Dosedanje vladne stranke razpolagajo torej samo še s 172 mandati. Prejšnji vladni koalicijski pripadajoče stranke in sicer socialni demokrati, centrum, ljudska stranka, državna stranka in bavarska ljudska stranka imajo skupno 278 mandatov, takozvana weimarska koalicijska pa samo 252. Niti ena, niti druga nima dovoljne večine. Velika koalicijska, katero bi podpirale tudi vse meščanske stranke, bi imela 321 mandatov, vendar pa tudi taka koalicijska še nima kvalificirane dvotretinske večine, potrebne za sprejem vseh važnejših zakonov. Opozicija, ki jo tvorijo narodni socialisti, komunisti in nemški nacionalci, ima 224 mandatov. Iz vsega tega sledi, da bo parlamentarno delo v bodoče še bolj oteženo, kakor je bilo doslej. Naglašajo pa se, da bo ostala zunanjia politika neizpremenjena, ker je za nadaljevanje Stresemannove politike v vsakem primeru podana dovoljna večina.

Odmev v francoskem tisku

Pariz, 15. septembra. Vsi današnji listi se bavijo z izidom včerajšnjih volitev v Nemčiji. Dasi končni rezultati še niso definitivno znani, so si francoski politični krogi, kakor povdarjajo listi, že na jasnem o preokretu, ki je nastal v vodstvu nemške politike. Vse preseneča uspeh narodnih socialistov in komunistov. »Journal« naglašajo, da je silen porast desničarskih in levčarskih ekstremistov samo posledica dejstva, da je nemški narod izgubil glavo v zastrupljeni atmosferi, ki jo je ustvarila zločinška propaganda hitlerjev proti versailleski pogodbi. 12 let po ustavitvi sovraštva, 11 let po sklenitvi mirovne pogodbe in 5 let po Locarnu je nemški narod nastopil proti republikani in proti Stresemannovi politiki pomirjenja. Listi naglašajo, da so vsi trezni nemški republikanci vznemirjeni. Meščanske stranke sredine so strte. »Pet. Parisien« naglašajo, da predstavlja rezultat volitev neuspeh in poraz Brüninga. Trezne meščane

ske stranke, ki so računale na ojačanje svojih pozicij, so izšle iz volitev oslabiljene. Novi državni zbor predstavljajo v glavnem borbene frakcije, ki ne bodo olajšale parlamentarnega dela. Ni pa nobenega dvoma, pravi list, da bo vplivala na zunanjo politiko Nemčije poleg izpremenjenega političnega položaja tudi zastrupljena politična atmosfera, nastala pred volitvami. »Figaro« je vznemirjen zaradi usode evropskega mira. Zmagale so skupine, ki se zavzemajo za revizijo mirovnih pogodb Youngovega načrta. Zamerja Briandovo njegovo popustljivost do Nemčije in pravi, da je pripomogla samo k ojačanju ekstremistov. Socialnodemokratski »Populaire« se bavi v glavnem samo z uspehi socialnodemokratske stranke in izraža svoje zadovoljstvo, da so socialni demokrati kljub ofenzivi z leve in desne obdržali svoje pozicije.

Potek volitev

Berlin, 15. septembra. AA. Nemški volilci so včeraj volili v najlepšem vremenu. Iz tega sklepajo, da bo udeležba narasla in da bo to pot število volilcev mnogo večje, nego je bilo pri prejšnjih volitvah. Preteklo noč so bili tu in tam manjši spopadi. V Berlinu pa so neredi zahtevali dve človeški žrtvi. V splošnem pa je potekel današnji volilni dan docela mirno. Predsednik

nemške republike je oddal volilnico na najbližjem volišču. Sodiijo, da se bo število glasovalcev gibalo od 80 do 85 odstotkov volilnih upravičencev.

V Berlinu je vladala ves dan velika živahnost. Ekstremistične stranke so upočobile ogromne množice zaslavic, tako da so bile vse glavne ulice kar poplavljenе z zastavicami in letaki. Na vseh križiščih so bili postavljeni zvočniki. Zastopniki posameznih strank so se vozili v agitacijskih vozilih in se spotoma obkladali z raznimi medklci. Zanimivost teh volitev je volišče na planini Zugspitze, ki leži 2650 m visoko in je najvišje volišče v Evropi. To volišče je bilo potrebno zaradi nedavno otvorene žične železnice do hotela pod vrhom te gore. V tem hotelu je zaposlenih precej uslužbencev, volilcev.

Volitve so bile zaključene ob 5. popoldne, nakar se je takoj pristopilo k štetju volilnih rezultatov. Ob 7. zvečer so že izšle posebne izdaje berlinskih listov s prvimi rezultati volitev v Berlinu in v drugih mestih. Pravo sliko si bo moč ustvariti šele ob 11. zvečer. Na nekih voliščih je bilo 10-krat več volilcev kakor pri prejšnjih volitvah.

Zaključek kongresa gospodarskih zbornic

Za izvoz imamo na razpolago za 7040 milijonov proizvodov — Na predek našega kmetijstva — Potreba novega občinskega zakona

Beograd, 15. septembra. Včeraj popoldne je bil kongres gospodarskih organizacij zaključen. Podana so bila poročila šestih sekcij, ki so preccenile naš skupen izvoz od 1. septembra t. l. do 31. avgusta prihodnjega leta. Ugotovile so, da imajo pripravljenih živil za izvoz v vrednosti 970 milijonov, sadja in sadnih proizvodov za 276 milijonov, živine in živinskih proizvodov za 2,284 milijonov, lesa in ru za 2,118 milijonov, industrijskih in obrtniških proizvodov za 647 410 milijonov in vseh ostalih proizvodov za milijonov, čisto industrijskih proizvodov za 335 milijonov. Skupno imamo pripravljenih proizvodov za izvoz prihodnje sezone za 7 milijard 40 milijonov. Na lanskem kongresu je bilo za izvoz proračunanih proizvodov v vrednosti 8,697,530,000 Din, dejansko pa smo izvozili za 7,800 milijonov, skoro za 900 milijonov manj. Za prihodnje izvozno leto je izvoz proračunan za 1,657,530,000 Din manjši nego je bil proračun lani.

V resoluciji odobrava kongres referate

posameznih sekcij glede na ocenitev izvoza. Nadalje se ugotavlja, da vlada v vsem svetu velika produkcijska negotovost, kakršno opazamo tudi mi. Ugotavlja se, da je vlada od lani mnogo storila za napredek našega poljedelstva. Kvaliteta naše produkcije se je znatno zboljšala. Zlasti se pozdravlja delo ministra trgovine in industrije, ki je izvedel mnogo koristnih idej za napredek naše zunanje trgovine. Nadalje resolucija obširno razpravlja o potrebi povečanja domače delavnosti. Težko finančno stanje samoupravnih enot zlasti občin, ki so dobile mnoga nova bremena, bo treba temeljito sanirati. Nujno je potreben nov zakon o občinah, ki mora določiti delokrog in dolžnost občin, pa tudi zakon o finansiranju banovin, občin in ostalih samouprav. V vrsti splošnih reform, ki jih je treba izvršiti, se morata čimprej izezačiti julijanski in gregorijanski koledar. Vlada se naproša, da upošteva pri svojih reformah tako lansko kakor tudi letošnjo resolucijo gospodarskih organizacij.

Glavna podlaga za razširjenje tujskega prometa

Velika važnost novih zakonov za pospeševanje modernega hotelirstva V petih letih se je število tujcev dvignilo za 100 %

Beograd, 15. septembra. Ob priliki uveljavljanja zakona o davčnih in taksnih ugodnostih ter zakona o carinskih ugodnostih za hotelsko industrijo je bil z merodajne strani izdan komunike, ki poudarja uvodoma, da je število posetnikov naših turističnih krajev od 1. 1924 do 1. 1929 naraslo za preko 100 odstotkov in sicer od 150.000 na 330.000. Tudi v tekočem letu bo zabeležiti nadaljnji porast posetnikov najmanj za 10 odstotkov. Možnost razvoja te najmlajše panoge našega gospodarstva pa še daleč ni izčrpana, zlasti, če vpoštevaamo, da imajo druge države od turističnega prometa na leto milijardne dohodke. Naša vlada posveča turističnemu vprašanju največjo pozornost. Tako se že nekaj let odobravajo letoviški gostom ugodnosti na železnicih in ladajah, dočim se pri sestavi vzhodnih redov upoštevajo v prvi vrsti potrebe turističnega prometa.

Za nadaljnji razvoj našega turizma je predvsem potrebno, da se poveča udobnost v hotelih in da se zgradijo novi hoteli. Naših 200 hotelov s komaj 13.000 posteljami ne zadostuje več, če hočemo število posetnikov še povečati. Treba je torej graditi nove hotele in obstoječe povečati. Da se ustvarijo potrebni pogoji, je trgovinsko ministrstvo izdelalo dva važna zakona: zakon o davčnih in taksnih olajšavah, ki je bil objavljen 19. julija t. l. in čigar veljavnost je določena na 15 let, ter zakon o cari-

na prostem uvozu predmetov za opremo hotelov, ki je bil objavljen 10. t. m. in bo veljal do konca l. 1936. Pri obeh zakonih je zastopano načelo, da se pritegne v čim večji meri investicijski kapital in da je višina ugodnosti tem večja, čim večje je podjetje. To je bilo potrebno, ker nam najbolj primanjkujejo veliki hoteli. Da se na drugi strani pospeši modernizacija hotelov in prenočišč, so davčne ugodnosti zlasti odvisne od temeljnih zahtev v pogledu higijene in udobnosti. Poleg letoviških, turističnih in zdraviliških krajev so tudi mesta s sedežem banskih uprav dobila davčne ugodnosti za grajenje in razširjenje hotelov.

Da se povečajo udobnosti za tujce, je bilo potrebno dati carinske ugodnosti pri uvozu različnih instalacij in predmetov za opremo tujskih sob, kopalnic, restavracij, kuhinjskih segrevanj in hladilnih naprav. Carinske ugodnosti za hotele in penzije v mestih ter klimatiziranih in turističnih krajih, za domove in sanatorije humanih in profesionalnih ustanov bo odobral finančni minister v sporazumu s trgovinskim ministrom in po prejšnjem soglasju s predsednikom ministrskega sveta. Ukrepi, uveljavljeni s tema dvema zakonoma predstavljajo temelj za napredek in modernizacijo naše hotelske industrije, brez katere ni mogoč razvoj turističnega prometa.

Mednarodni velesejem v Solunu

Uspeh jugoslovenske razstave na solunskem velesejmu — Pomembni govor na otvoritvi

Solun, 15. septembra. AA. Včeraj ob 11. je bil svečano odprt 5. mednarodni solunski velesejem, ki se letos imenuje vsehelenka razstava v priložnost 100letnice grške osvoboditve. Otvoritveni slavnosti so prisostvovali grški minister narodnega gospodarstva Vurlumis, minister za notranje zadeve Dingas, minister za zrakoplovstvo Zanas, generalni guverner grške Makedonije Gonatas in mnogi drugi dostojanstveniki.

Bolgarska, Japonska, Madžarska, Sovjetska Rusija in Jugoslavija imajo na razstavi svoje posebne paviljone. Po cerkvenem obredu, ki ga je opravil mitropolit Genadios, so si visoki dostojanstveniki ogledali najprej inozemske paviljone. V jugoslovenskem paviljonu so jih pozdravili jugoslovski generalni konzul dr. Vladislav Kojić z osebnim konzulatom, delegat ministrstva za trgovino in industrijo Jaša Grgašević, ki je obenem organizator jugoslovenskega paviljona na solunskem velesejmu, predsednik jugoslovenske zbornice v Solunu Jovan Popović, tajnik te zbornice dr. Dragoslav Mihajlović in drugi.

Grški minister je pozdravil naš generalni konzul dr. Kojić, ki je poudaril, da je oficijelno sodelovanje jugoslovenske države na solunskem velesejmu dokaz dobrih odnosov med obema državama na gospodarskem in političnem polju. Delegat

ministra za trgovino in industrijo dr. Juraj Tomičić je opravil odsotnost jugoslovenskega ministra za trgovino in industrijo Juraja Demetrovića, ki je moral ostati v Beogradu zaradi važnega kongresa jugoslovenskih gospodarstvenikov. Nato je govoril o dosedanjih gospodarskih stikih med obema državama in omenil obisk grških gospodarstvenikov v Jugoslaviji junija meseca, ki je rodil že velike in dobre uspehe. Službeno sodelovanje Jugoslavije na tem sejmu je nov dokaz, da je gospodarstvo najboljša osnova za dobre politične odnose med obema državama in da je sodelovanje na gospodarskem in političnem polju med Grčijo in Jugoslavijo najboljša jamstvo miru na Balkanu.

Grški minister za narodno gospodarstvo Vurlumis se je zahvalil za pozdrave jugoslovenskih zastopnikov in naglašal, da je grška vlada sprejela vest o sodelovanju Jugoslavije na solunskem velesejmu s posebnim zadovoljstvom, ki ga deli vsa grška javnost.

Jugoslovski paviljon je zbudil s svojo krasno umetniško opremo splošno pozornost. Paviljon je eden najlepših na velesejmu. Vsi grški dostojanstveniki so po vrsti čestitali jugoslovenskim zastopnikom k uspehu in prekrasnemu aranžmanu jugoslovenskega paviljona.

Kongres ruskih učenjakov

Sofija, 15. septembra. AA. Včeraj je bil odprt v tukajšnjem gledališču 5. kongres ruskih učenjakov, ki žive v inozemstvu. Otvoritvi so prisostvovali predsednik bolgarske vlade Ljapčev, minister za trgovino Mišajkov in drugi. Med udeleženci kongresa so mnogi znani ruski učenjaki, med njimi znani ekonomist Struve, zgodovinar Kizevter in filozof Loskij. Kongres je otvoril bolgarski minister za prosveto Cankov. V svojem uvodnem govoru se je spomnil velike hvalečnosti, ki jo dolguje bolgarski narod Rusiji za svojo osvoboditev. Nato je Cankov govoril o pomembni vlogi ruskega znanstva in ruske kulture za vse človeštvo. Zatem je govoril čestital ruskim učenjakom in njihovim znanstvenim uspehom.

Na predlog predsednika kongresa prof. Kizevetra so zborovalci poslali bolgarskemu kralju Borisu pozdravno brzojavko. Vodstvo kongresa je prejelo veliko število brzojavk iz inozemstva.

Letalske tekme v Bukarešti

Bukarešta, 15. septembra. AA. Včeraj so se na letališču v Baneazi pri Bukarešti vršile velike mednarodne letalske tekme. Udeležili so se jih letalci Francije, Italije, Jugoslavije, Češkoslovaške, Rumunske in Poljske. Prireditvam je prisostvoval rumunski kralj Karol, ki se je pripeljal na letališče ob pol 11. popoldne in ki so ga ogromne množice gledalcev sprejele z viharimi ovacijami. Nadalje so prisostvovali prireditvi kraljica Marija, princ Nikolaj, predsednik rumunske vlade Maniu, ministri, generali in drugi visoki dostojanstveniki. Tekmovalo se je za pokal rumunskega letalskega majorja Zarileana. Rumunski letalec Georgije Stefanescu je žel za svoja izvajanja z letalom, ki je bilo zgrajeno v Rumuniji, viharne aplavze desetisočglavih množic. Letalske ekipe vseh sodelujočih držav so bile ponovno aklamirane in so žele za svoja izvajanja priznanje prisotnih. Ob 1. so bili inozemski letalci predstavljeni rumunskemu kralju. Tekme so se končale ob 19. brez incidenta.

Šahovski turnir v Frankfurtu

Frankfurt, 15. septembra. Prekinjene partije so se včeraj končale z naslednjimi rezultati: List je premagal Pirca. Kashdan Miesesa, Niemcovića pa Pirca. Remis so ostale partije Kashdan - Pirc, Samsich - Orbach in List - Przepiorka. V včerajšnjem 8. kolu so bili rezultati naslednji: Niemcovića je premagal Miesesa, Samsich pa prof. Mannheimerja. Kashdan je remisiral proti Ahuesu, Partija Pirc - Przepiorka je bila v boljši poziciji za Przepiorko prekinjena. Tudi partiji Orbach - List in Thomas - Colle sta bili prekinjeni v nejasni situaciji. Stanje po 8. kolu je naslednje: Kashdan, Niemcovića 6 in pol, Ahues 5 in pol, Samsich 4, List 3 in pol (2), Colle 3 (3), Pirc, Przepiorka, Thomas 3 (1), Mieses 3, Orbach 1 (2), profesor Mannheimer 1.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 15. septembra. Vse kaže, da je velesejem privabil v Ljubljano tudi več nezaželenih gostov, zlasti žeparjev, poklicnih vlomilcev in tatov. Na policiji je bil davi cel kup prijav o izvršenih tatvinah in vlomih, pri vlovu pa je bil zasaden tudi neki vlomilec.

Velika tatvina je bila sredi izvršena v Metelkovi ulici 3, kjer se je okoli 20.15 spazil skozi odprto okno v pritlično stanovanje Avgusta Kozmana, upravnika »Jugoslavanca« neznan tat in pobral za približno 12.000 Din zlatnine. Odnesele je 3 zlate damske ovratne verižice, od teh je ena 2 in pol metra dolga, druga pa 30 cm dolga, 1 masivno zlato damsko uro, 1 otroško ovratno verižico z obeskom, 2 para uhanov, eden z rubini, drugi z briljanti, 2 zlati moški igli, ena okrašena s tremi briljanti, druga pa z glavo zamorčka, 1 moško srebrno iglo, 2 damski zlati zapestnici, 1 otroško srebrno ovratnico in 600 Din gotovine. — Lastnik ceni okradene stvari na 12.000 Din. Ko je vsobito stopila služkinja Antonija Končan, je tat bliskoma skočil skozi okno. Pripravil si je še več zlatih prstanov, ki jih je pa v naglici pozabil.

Drzen rop je bil izvršen tudi v Tivoliju. Sredi okoli 20. je sedel na klopi v Tivoliju s svojo zaročenko ključavničar France Luznar. Nenadoma so prišli mimo štirje mladeniči, ki so se ustavili pred klopjo in ga vprašali, kaj dela. Na odgovor, da jih nič ne briga, je eden dejal: »Ti moraš izginiti, deklet pa pusti tukaj«. Luznar se je napadalec zbal in jim je ponudil 100 Din, če ga puste pri miru. Neznanci so vzeli denar in pobegnili. Policija je pozneje napravila racijo v Tivoliju, vendar napadalec ni izsledila.

Pri vlovu v mesarsko stojnico je bil zasaden sredi v Šolskem drevoredu brezposelni čevljarški pomočnik Stanko K. Odrgal je baš ključavnico, ko ga je zalotil stražnik. Fant se je davi na policiji izgovarjal, da je bil popolnoma pijan in da se ne ve spominjati, kaj je delal.

Posestnici Ani Gliha iz Velikega Vidma je bil v Orekovci Trgovini ukraden 1000 dinarski bankovec. Trgovin mojster Ivan Doržec iz Dalmatinove ulice je prijavil, da je davi pobegnil njegov vajenec in vzel mimogrede iz blagajne 250 Din. Pustil je listek, na katerega je napisal, da se itak ni imel namerena učiti in da ima šef v zastavo za denar dve njegovi halji, vredni 140 Din.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.74. — Berlin 13.4575. — Budimpešta 9.8905. — Bruselj 7.8767. — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 7.9781. — London 274.18 — 274.98 (274.58). — Trst 56.39. — Pariz 231.87. — Praga 167.28 — 168.08 (167.68). — Trst 294.70 — 296.70 (295.70).

INOZEMSKA BORZE.

Curih. Beograd 9.12875. — Pariz 20.245. — London 25.05375. — Newyork 515.5. — Bruselj 71.87. — Milan 27. — Madrid 56.25. — Amsterdam 207.475. — Berlin 122.78. — Dunaj 72.80. — Sofija 3.7325. — Praga 15.30. — Varšava 57.775. — Budimpešta 90.25. — Atene 6.70. — Bukarešta 3.025.

Daleč so privedle Italijo črne srajce!

Moška beseda češkoslovaškega tiska proti blatenju slovanskega imena

Praga, 15. septembra. »Lidové Noviny« priobčujejo pod naslovom »Ali siliš, Silvio Pellico?« članek, ki se glasi: Ni zadostovalo, da so štiri mlade Jugoslovence ustrelili. Ni zadostovalo, da je življenje druge dvanajstletice strlo po dolgi, obupni dolgi ječi. Ne, mnogim fašistom je bilo treba še nasititi svojo protislovansko mržnjo s sramotjenjem slovanskega imena, ki je tem bolj osovraženo, čim manj jim gre izpod rok, da bi ga do dobra izkoreninili. Do 20.000 jugoslovanskih državljanz Italije se je učilo ljubezni do svoje nove domovine v ječah, nad 2.000 so jih pomorili, do 3.200 hrvatskih in slovenskih šol, čitalnic in društvenih domov so požgali in opustošili, 14 slovenskih časopisov so ustavili — in še vedno vztrajajo ti »slovenski barbari« pri svojem slovanskem barbarstvu in počijo utočiti v morju fašistične civilizacije. Ali ne utemeljuje to trdovratno klubovanje še preveč gnega tako močnih in vendar tako nemočnih razširjalcev te čudovite civilizacije?

Listu, katerega urejuje brat mogočnega Duceja, je bilo prepuščeno izraziti ves ta gnev in črno, ki je zaenkrat »Popolo d'Italia« je pisal 7. t. m. v svojem komentarju k tržaškemu procesu o Slovencih takole: Gre za raso, ki je postala bastarda in izgubila fiziognomijo s tem, da je postala orodje v rokah panslavizma, ki je sicer zelo dalekoviden in bister. To je zaostala rasa na meji slovanskega in pravem pomenu besede in avstrijskega nemstva, rasa brez kulture in skoro brez jezika, kajti njihova abeceda je stara šele 100 let, rasa brez narodnosti. A zdaj hočejo trditi, da brani svojo narodnost, katero so jim ugrabili Srbi v politične namene. Mar imajo narodnost stenice, ki zlezajo v stanovanje? To je historični položaj in moraina definicija Slovencev, živčih v naših mejah. To je brezoblična snov brez lastne volje, katero lahko gnetemo v poljubni smeri.

Ali se je treba zgražati nad temi vulgarizmi? Slovencev se ne morejo dotakniti take žalitve. Temu maloštevilnemu narodu je bilo z ugodno zemljepisno lego, še bolj pa z neugodnimi zgodovinskimi okoliščinami, v katerih je nastopal v zgodovini, onemogočeno takoj v začetku povzpeli se do samostojnega državnega življenja in vendar — čeprav ni imel svojega plemstva, čeprav je izgubil vse družabne sloje, ki so bili v srednjem veku nosilci kulture, je vendar ta narod kmalu z uspehom kljuboval germanizaciji in italijanizaciji ter si ohranil toliko življenjske sile, da je bil vedno zmožen pogravit prvo priliko, ki se mu je nudila, da se v nacionalnem pogledu dvigne. Zadostoval je svobodnejši pih reformacije, da so Slovenci željno segli po kulturnih virih. In tako se je pričela ne šele pred sto leti, temveč že davno v prvi polovici 16. stoletja slovanska literarna tvorba (in fašističnemu izobražencu bode povedano, da se slovanska abeceda nič ne razlikuje od oče, katere se je nekoč sam učil). In komaj je začela francoska revolucija lomiti stoletne okove evropskih narodov, se iz krvavo porzrtvovalne francoske iniciative ni inspiriral samo slavni italijanski risorgimento, temveč tudi narodni preporod Slovencev ter drugih zatiranih in razcepljenih narodov. Dočim so bili drugi tako srečni, da so bile simpatije vse mlade Evrope na strani njihovega pokreta za svobodo in zedinjenje, so si siromašni slovenski kmetje utirali pot v boljše bodočnost samo s svojimi golimi rokami. Šole so jim odrekali, sami so si gradili izobraževalne ustanove in skrbeli s samopomočjo za ljudsko izobrazbo, tako da so že leta 1910. znižali odstotek nepismenih na 14. dočim je bilo takrat v Italiji, že davno osvobodjeni in zedinjeni, 32 % analfabetov. Šele v Jugoslaviji so si Slovenci priborili univerzo. In dočim je zdaj med Slovenci analfabetizem skoro popolnoma izginil, je ostal predvorni odstotek italijanske nepismenosti skoro neizpremenjen. Slovenci pa zato ne bodo videli v Italijanih neomikanega naroda. Z lastnim trudom, z lastnimi žrtvami in z lastnim delom so se povzpeli na stopnjo izobraženosti, s katero se po pravici primerjajo z vsemi drugimi omikanimi narodi. Svesti si svoje kulture lahko gredo res s ponosnim zaničevanjem preko žalitev fašističnega tiska, ki se odlikuje enako z neobzdržano strastjo gneva kakor z nedosegljivo nevednostjo glede temeljnih faktov slovanske zgodovine in kulture.

Samo tako si lahko razlagamo, da so mogle biti objavljene v listu, ki stoji tako blizu sedanjemu gospodarju Italije, tele zaniževalne trditve: »Tržaški proces je nas naučil razumeti, kakšen je bil raison d'état Avstrije, predno se je prostiurala s parlamentarizmom in predno je začela koketirati s podlimi Slovani. Avstrija je držala na uzdi s pomočjo palice in vešal več stoletij to sodrgo brezobličnih narodnosti, zaostalih in nevednih, ki so mejili na Turčijo. Uči nas razumeti, da so bili Turki, če odštejemo njihov verski fanatizem, edini pošten in spoštovan narod vzhodno od Sredozemskega morja.

Silvio Pellico, ki si trpel za Italijo v ječah Avstrije, ko se še ni prostiurala s parlamentarizmom, ali si slišal ta slovansko-avstrijsko palico, ki je vas tako pretepala. Cesare Battisti, ti si se seznanil l. 1918. v Tridentu z avstrijskimi vešali — danes se vije z italijanskimi ut obdobje teh vešal. Garibaldi, kolikšna zablada si bil s svojimi prijatelji! Kako si le mogel, ko se je slovanska raja l. 1875. dvignila proti Turkom, kako si le mogel simpatizirati s to zaostalo in nevedno sodrgo? Kako neki si mogel soglašati, kako si mogel vzpodbujati, da bi sinovi Italije hiteli na pomoč tej sodrgi? (In mladi Italijani so prihitali na pomoč!) Kako so mogli takrat l. 1876. tvoji vrstniki ustanovljati »Lega per la libera-

zione e l'affratellamento dei popoli della penisola Slavo-ellenica« (ligo za osvobodjenje in bratstvo narodov slovansko-grškega polotoka?) Kako so se mogli ti navdušenci spozabiti tako daleč, da so klicali: »V Hercegovini in Bosni divja vojna med Turki, ki hočejo obdržati gospodstvo, in med narodi, ki hrepene po pravičnosti in svobodi. Italija po svoji zgodovini naravni zavaznik zaslužnih narodov, ne more zreti na te reveže, ne da bi se ji krčilo srce. Smeščani, v imenu mednarodne solidarnosti, v imenu človečanstva vas prosimo pomoči za junake, ranjene v boju za domovino. Kako si je mogla omenjena »lega« nadeti nalogo, da bo »v Italiji širila misel, da so Italijani dolžni izpolnjevati civilizatorično poslanstvo s tem, da pomagajo Srbom in drugim Jugoslovenom, da postanejo popolnoma svobodni, da se osvobodijo kakršnega koli tiranskega gospodstva in inozemskega protektorata in da se opredele v federaciji.« Garibaldi, kako si mogel začeti svoj proglas z dne 4. avgusta 1876 z besedami: »Vojna sužnjevala proti tlačiteljem, zatiranim proti onim, ki jim jemljejo ime, ki skrunijo njihove žene!« Kako si mogel slovansko sodrgo zagotavljati: »Telesno bolan, pošiljam pozdrav slavim bojnikom za vzhodno svobodo!«

V kolikšni zmoti je bila ta predfašistična Italija! Ona ni razumela raison d'état, avstrijskega sistema ječ, palice in vešal, ona ni spoznala, da so bili Turki edini pošten in spoštovan vreden narod na vzhodu od Sredozemskega morja (edini narod? Fašisti torej ne morejo pristiavati k tem poštenim in častivrednim niti svojih madžarskih zavaznikov, kajti tudi oni so vsi v tej sodrgi brezobličnih, nevednih in zaostalih narodnosti).

Čudovita je drznost, s katero lomi Mussolinijeva Italija tradicije Italije Mazzinija, Silvija Pellica, Garibalija in Battistija. Čudovita in presenetljiva drznost! Mazziniji in Garibaldiju so privedli Italijo k svobodi, slavi in splošnemu spoštovanju. Kam pa vodijo Italijo Mussoliniji? Zgodovina še ni zaključena: zaenkrat vodi pohod črni srajce Italijo k temu, da negira svoje Pellice, Garibalide in Battiste in da išče namesto teh primerov svoj vzor v meternichovski Avstriji.

Protest čsl. legijonarjev

Praga, 15. septembra. »Narodni Listy« poročajo: Osrednji odbor »Neodvisne jednote češkoslovaških legijonarjev« je sprejel na svoji seji 12. septembra t. l. soglasno naslednjo resolucijo: V svetovni vojni so se borili češkoslovaški legijonarji v Ita-

liji ramo ob rami z italijanskimi zavezniki za vžičeni skupni cilj, za češkoslovaško svobodo, za veličino Italije. Italijanska zemlja je posvečena s krvjo ranjenih in mrtvih češkoslovaških legijonarjev, mčž slovanske krvi, italijansko ljudstvo je videlo nepozabno mučeništvo češkoslovaških žrtve katanske justifikacije po avstro-ogrskih vojnih sodiščih.

Omenjamo te stike v preteklosti, da naglasimo, da imamo napram Italiji dolžnosti, kakor imamo tudi pravice. V imenu teh vezi apeliramo na vest Italije nad kruto justifikacijo v Bazovici. Naj ves svet ve, da je v Bazovici prelita slovanska kri tudi naša kri, slovanska kri. Z globokim občudovanjem in z bolestinim ogorčenjem, iz moralne dolžnosti, iz slovanske dolžnosti, pa tudi po dolžnosti naših dobrih odnošajev do italijanskega naroda izražamo mi, češkoslovaški legijonarji, javno ogorčenje nad nečloveško kruto obsodbo slovenskih patriotov, obenem pa protestiramo proti vsemu sistematičnemu boju, s katerim hočejo slovansko manjšino v Italiji očitno popolnoma iztrebiti.

Zvestoba za zvestobo

Praga, 15. septembra. »Narodni Listy« poročajo pod naslovom »Zvestoba za zvestobo — ljubezen za ljubezen — jugoslovanska zahvala češkoslovaškemu narodu in tisku:« Uredništvo je prejelo iz Ljubljane naslednjo brzojavko: V globoki žalosti nad težko usodo Jugoslovenov v Italiji in nad tržaško obsodbo so nam v veliko tolažbo vroče simpatije češkoslovaškega naroda in pravilno presojanje položaja vsega češkoslovaškega tiska. Zahvaljujemo se vam za ta dokaz bratstva in solidarnosti, prosej vas, da sporočite to javnosti. — Za društvo jugoslovanskih emigrantov »Soča« dr. Din-ke Puc, predsednik.

Praga, 15. septembra. »Narodni Listy« poročajo: Slovanska komisija Mlade generacije češkoslovaške narodne demokracije je poslala ministru dvora v Beograd dopis, v katerem izraža simpatije in udanost našemu kraljevskemu domu in vsemu jugoslovanskemu narodu glede na zadnje dogodke v Trstu. V dopisu je rečeno, da najde Jugoslavija v mladih češkoslovaških patriotih one, ki ne bodo znali samo ponavljati, temveč tudi izvrševati geslo »Zvestoba za zvestobo«.

Praga, 15. septembra. »Narodni Listy« poročajo: Prejeli smo naslednjo brzojavko: Maribor, 13. septembra. Vsem češkoslovaškim listom pošiljamo najprijetnejšo zahvalo za njihov pogumni nastop proti krivicam in nasilju italijanskega fašističnega režima, za njihovo globoko sočutje in slovansko solidarnost z žrtvami fašističnega terorja. Primorski emigranti v Mariboru.

Ustanovna skupščina Sokola Ljubljana IV

V soboto zvečer je bilo ustanovljeno v Ljubljani novo sokolsko društvo — Uprava Sokola Ljubljana IV

Ljubljana, 15. septembra.

Bila je prava patriotska slavnost, ki dokazuje, kako visoko spoštovanje uživa sokolska ideja v vseh plasteh. Ze vhod na vojaško strelišče je v soboto zvečer žarel v nešteti žarnicah, ki so se vstirile v gostem nizu med rdečimi drogovi z zastavami prav do bogato dekorirane prostorne verande strelišča. Od njenega slemena pa do tal je pokrivala visoko steno državna trobojnica s slikama kralja, staroste SKJ, prestolonaslednika Petra in podstaroste Gangla okrog s trobojnimi trakovi povitega lovorjeverga venca. Vse ostreje in stene so krasile širke draperije narodnih zastav, pred slikami pa gozd okusno aranžiranega ekotičnega zelenja. Zbralo se je nad 500 članov novega društva iz Kurje in Hradskega vasi, z Galjevice in vsega Barja ter odpotancev ljubljanske sokolske župe starosta Br. Pipenbacher in Flegar ter društva Ljubljana I., II. in III. Šiške, Most in Ježice, zastopnik mestnega župana obč. svetnik g. Likozar, komandant 40. pešpolka polkovnik g. Cvejič z družino, direktor mestnega gospodarskega urada g. Jančigaj, zastopnica Kola jugoslov. sester ga. Maša Gromova in mnogo drugega odličnega občinstva. Svečanost je povečala še godba Sokola I.

Točno ob 20. je novoimenovani starosta br. Franjo Zebal otvoril skupščino s pozdravom oficijelnih zastopnikov in se jim zahvalil za obisk, predvsem je pa sporočil zahvalo županu in občinskemu svetu za izdatno pomoč in svoje veliko zadoščenje za ogromen obisk iz vseh slojev, ki je najsigurnejše jamstvo za napredek in uspeh novega društva. Po navdušenem odobravanju je burno pozdravljen prečital starosta župe br. dr. Pipenbacher imena članov uprave novega društva: starosta Zebal Franjo, namestnik starosta Indolf Franjo, načelnik Antosiewicz Milan, načelnica Zupančič Miha, načelnica namestnica Blaž Milan, načelnice namestnica Longyka Marija, prosvetar Lulik Avgust; člani uprave: Cvejič Jovo P. pukovnik, Pečnikar Anton, Bras Oskar, Vrbinc Ivan, Pogačnik Drago, Lukež Matilda, Kolnik Lovro, Hlešč Jakob, Grzinič Zorko; namestniki: Klemenec Franjo, Zajc Ivan, Kumer Matija, Pust Janez, Grzinič Miro, Plečko Olga; nadzorni odbor: člani Grčar Tit, Jelačin Joško, Ogrin Ivan; namestniki: Poljak Lovro, Grom Maša in Skafar Feliks. Občinski svetnik g. Likozar je opravil odsotnost župana in sporočil njegove pozdrave in zagotovila trajne pomoči, kakor je podstarosta sokolskega društva Ljubljana II. br. Milko Krapež pozdravil svojega mlaj-

prosil še nadaljne pomoči, zlasti pri dodelitvi prostora za telovadišče.

Po izvršitvi uspehi skupščini so se udeleženci razšli preverjeni, da je novemu društvu zagotovljeno plodono življenje in uspešno delovanje.

Tekmovalno streljanje strelskih družin

Ljubljana, 14. septembra.

Dopoldne so se vršile na vojaškem strelišču tekme Strelskih družin, za katere je vladalo med Ljubljancami veliko zanimanje. Streljanje se je udeležilo skupno okrog 85 članov in sicer okrog 70 iz Ljubljane, drugi pa z dežele. Tekmo so počasi stili s svojo navzočnostjo tudi visoki vojaški in civilni dostojanstveniki. Kmalu po 9. uri, ko so bili na strelišču zbrani že vsi strelci, se je pripeljal divizijski general g. Sava Tripković, za njim pa je prišel tudi ban g. inž. Dušan Serbec. Občino je zastopal banski in občinski svetnik g. Orehek, ki je obenem II. podpredsednik ljubljanske strelske družine, nadalje je prisostvoval glavar Društva ostrostrelcev g. Jean Schrey ter številni zastopniki strelskih družin iz vse banovine.

Prvi predsednik Ljubljanske strelske družine brigadni general g. Dragomir Povič je zbrano družbo prisrčno pozdravil in izrekal posebno zahvalo banu za prekrasno darilo, komandantu divizije pa tudi za njegovo zanimanje, ki ga je pokazal za prosep organizacije že takoj ob njeni ustanovitvi. Organizacija strelskih družin je našla pri najvišjem vojaškem dostojanstveniku Dravske divizijske oblasti tudi drugačno naklonjenost, zlasti v tem, da je bilo članom dovoljeno streljanje na vojaškem vežališču, pri čemer so bili na razpolago tudi podoficirji kot strelski inštruktorji ter moštvo, ki je služilo pri pravih streljanja. Govornik je nato otvoril streljanje, kakor je prevzel tehnično vodstvo poročnik 52. pp. g. Rudolf Pirš, ki jo je vodil do kraja v najlepšem redu. Sodniki, reditelji in inštruktorji ob priliki tekme, ki je dosegla prav lepe rezultate, so bili voljeni iz srede strelcev samih.

Uspehi strelskih tekem so naslednji: Prvak, najboljši stelec na 100, 200 in 300 metrov, je g. Franc Heinrihar, veleindustriec iz Ljubljane, ki je dobil darilo g. bana; v marmorn vdelani pisalni pribor.

Na 300 metrov je dosegel prvo darilo g. Franjo Hrovatin, zasebni uradnik iz Ljubljane, ki je prejel darilo komandanta divizije, malokalibersko puško. Drugo darilo je dobil g. Ninko Heinrihar, tretje g. Franc Cvetko, železniški uradnik, četrto ravna telj g. Matko Jevak, peto art. polkovnik Ljuba Novaković, diplomu pa zopet veleindustriec g. Franc Heinrihar.

Na 200 metrov: prvo darilo g. inž. Dragotin Todorović, drugo Franjo Hrovatin, tretje g. Leopold Cuk, z diplomu pa so bili nagajeni: gg. Franc Bulc, Franc Heinrihar ter Pero Cestnik.

Na 100 metrov je dobil prvo nagrado g. prof. Pero Cestnik iz Maribora, drugo veleposrednik g. Franc Bulc iz Mirne, tretjo g. art. polkovnik Ljuba Novaković, četrto zasebni uradnik g. Josip Kostanjevec. Z diplomu pa so bili odlikovani gg.: Milan Sterlekar, Franc Heinrihar in Alojz Košir z Brezovice. Izven konkurence je dosegel največ točk g. prof. Pero Cestnik.

Jesenski kasaški mitting v Mariboru

Maribor, 14. septembra.

Zaradi deževnega vremena se večeraj prvi dan niso moge vršiti konjske dirke. Zato so se pričele šele danes. Rezultat je bil naslednji:

I. Dirka Karla Pachmerja (heat-voznja za 4 do 12 letne konje iz vseh okrajev) proga 1600 m, nagrade 2500, 1250, 750, 500 Din: 1. Seminist (Fr. Filipčič) 1.35.5, 2. Denes (Fric Skoberne) 1.44, 3. Neika (A. Slavič) 1.42.

II. Dirka za predsednikovo nagrado za 3 do 13 letne jugoslovanske konje, proga 2100 m, nagrade 2000, 1000, 600, 400 Din: 1. Saperlot (Fr. Filipčič) 1.45, 2. Borica (Vekoslav Razlag) 1.49, 3. Baci (Kobilarna Turnišče) 1.51, 4. Psina (Jos. Slavič) 1.51.

III. Dirka Karla Pachmerja II. heat: 1. Anfängerin 1.33.2, 2. Poldi 1.38.5, 3. Seminist 1.38, 4. Nealka 1.40.7.

IV. Ljutomerska dirka za 3 do 12 letne konje kmetijske reje iz področja dravske banovine, proga 2100 m, nagrade 1500, 750, 450 in 300 Din: 1. Borica (Vekoslav Razlag) 1.48.2, 2. Psina (Jos. Slavič) 1.48, 3. Finiš (Fran Herić) 1.52.5, 4. Eliza (Al. Jelen) 1.45.

V. Dirka Karla Pachmerja III. heat, končni rezultat: 1. Anfängerin, 2. Seminist, 3. Denes, 4. Poldi.

VI. Spominška dirka za dr. Alfredom Rossmanitom, dvoprežna amaterska voznja za 3 letne in starejše jugoslovanske konje, proga 2800 m, nagrade 2000,

1000, 600, 400 Din: 1. Saperlot (Fr. Filipčič) — Gospodar (Vincenc Pirš) 1.50, 2. Borica (Vekoslav Razlag) — Finiš (Fr. Herić) 1.55.5, 3. Danka — Doucette (Kobilarna Turnišče) 1.59.5, 4. Prima — Psi-na (Josip in Ludvik Slavič) 2.02.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 15. septembra 1930, katoličani: Roland; pravoslavni: 2. septembra, Malant.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Ura slabosti.

Kino Idela: Zakon Konga.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Trnkoczy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Nesreče, nezgode in pretepi

Ljubljana, 15. septembra.

V soboto in večeraj se je pripetilo pet več težkih nesreč in nezgod, med temi ena smrtna. V bolnico so prepeljali mnogo ponesrečencev, pa tudi več žrtve številnih pretepih, ki so se vršili v Ljubljani ter po raznih krajih Slovenije.

Konj brcnil otroka.

Najtežja nesreča se je pripetila na Klancu pri Moravčah. Franc Petje, 13 letni posestnikov sin, je odšel v soboto dopoldne v hlev, da nakrmi konja. Ko se je konju približal od zadaj, ga je tako močno brcnil v trebuh, da je deček nezavesten obležal. Opoldne so ga prepeljali v ljubljansko bolnico, toda nesrečni deček se ni več zavedel in je še isti večer podlegel poškodbam. Roditelji, ki so večeraj prišli v bolnico, so našli otroka že mrtvega.

Nagla smrt.

Snoči okoli 20. je postalo v restavraciji hotela Lloyd na Sv. Petra cesti nenadoma slabo restavraterja g. Franu Bučarju. Domači so pozvali takoj rešilno postajo, toda vsaka pomoč je bila zaman, kajti Bučar je bil že mrtve. Zadel ga je srčna kap. Pokojni je bil star šele 32 let.

Junaki noža.

Ižanci so znani kot precej razboriti ljudje. Iska vas, Barje in bližnja okolica so često pozorišča krvavih spopadov. Skoro ne mine teden dni, da bi ne prišlo do krvavih fantovskih pretepih. Tudi večeraj so morali v bolnico prepeljati dve žrtvi fantovske razboritosti. Prvi je bil 19 letni hlapec Platner. Po delu je odšel v soboto zvečer v gostilno, kjer so se fantje pridno zalivali z božjo kapljico. Nenadoma je nastal med njimi prepri, kateremu je sledil hud pretep. Med pretepih je s skupil Platner, katerega je neko udaril s topim predmetom precej močno po glavi in mu prebil lobanjo. — Drugi je bil 30 letni posestnikov sin Jože Stembal iz Iske vasi.

Jože je s fanti vasoval ter sodeloval pri raznih »podoknicah«. Zaradi nekega dekleta je nastal med fanti prepri, med katerim je nekoč sunil Jožeta z nožem v hrbet. Jože je zadobil precej globoko in nevarno rano. Večeraj dopoldne so ga prepeljali v bolnico, za junakom noža pa so izvedujejo orožniki.

Smodnik mu je eksplodiral.

Ivan Merina, 18letni delavec iz Moravč, je imel doma zabojček smodnika, ki ga je rabil za zdravljenje obolelih svinj. V soboto se je pa fant s tlečo cigareto približal zabojčku in nesreča je hotela, da mu je utrl nekader padel vanj. Nastala je močna eksplozija, pri kateri je zadobil Merina težke poškodbe po glavi in hude opekline na obrazu. Morali so ga prepeljati v bolnico.

Alkohol in nož.

Včeraj popoldne se je na Dolenjski cesti blizu vojaškega strelišča odigral razburljiv prizor. Sprla sta se neki vojak in civilist. Slednji je vojak ožmerjal, na kar je ta v razburjenosti potegnil bajonet in ga oplazil po glavi. Civilista so morali prepeljati v bolnico, vojaka pa v garnizijski zapor. Kakor zatrjujejo očividci, je prepri izval civilist. — V Štepanji vasi je med pretepih skupil 27 letni delavec Josip Vrhovec, katerega je neko precej močno oplazil po glavi. V bolnici so Vrhovec obvezali in je odšel domov. — Mizarski pomočnik Josip K. iz Ljubljane se je tako napil, da je padel in nezavesten obležal. — Davi so morali v bolnico prepeljati strojnega ključavničarja Franca Kosa iz Strojnih tovarn in livarn, ki je zjutraj v tovarni prižgal električno luč, a ga je pri tem tako streslo, da se je pozneje onesvestil. Morali so ga prepeljati v bolnico, kjer si je pa kmalu opomogel.

Danes premijera ob 4, 7 ¼ in 9 ¼ zvečer:

Vesela komedija zabave in smeja !!

Ura slabosti

(DVOJNA POROKA)

V glavnih vlogah govore in pojo LUCIE ENGLISH, HUSZAR PUFFY ter PAUL MORGAN in SZÖKE SZAKALY, znana iz nepozabnega filma »Dvoje src v % taktu«. Godba: HANS MAY

Poleg tega: N. Kuznecova in N. Nikolin pojeta popularno rusko balado »ČRNE OČI«.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 1. ure.

„Elitni
kino Matica“
Telefon 2124

Dnevne vesti

— Zastopnice Društva za zdravstveno zaščito dece pri kraljici. Včeraj je Nj. Vel. kraljica Marija sprejela v avdienci zastopnice Društva za zdravstveno zaščito dece. Odposlanke so se kraljici zahvale za visoko pokroviteljstvo nad poštunsko kolonijo pri Sv. Martinu na Pohorju. Kolonija nosi ime »Poštunski dom kraljice Marije«. Pri tej priliki so odposlanke društva izročile kraljici album posnetkov iz življenja v omenjenem domu.

— Z naše univerze. Na filozofski fakulteti univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani je razpisano mesto pravega ali honorarnega lektorja za italijansko. Prošnje je treba vložiti do 25. t. m. pri rektoratu.

— Zborovanja zobotehnikov savske banovine. Včeraj se je vršilo v Zagrebu zborovanje zobotehnikov savske banovine, na katerem so bili zastopani tudi zobotehniki iz dravske banovine. V resoluciji zahtevajo zobotehniki savske banovine zaščito svojih interesov in izpremembo načrta zakona o zobotehnikih. Resolucija naglašja, da se zobotehniki savske banovine docela strinjajo z resolucijo, sprejeto na zborovanju zobotehnikov dravske banovine v Ljubljani. Zobotehniki savske banovine proglasio svojo popolno solidarnost s svojimi stanovskimi tovariši iz dravske banovine in ostalih banovin. Zborovanje je sklicalo Društvo jugoslovenskih neodvisnih in samostojnih zobotehnikov v Zagrebu, čegar člani so se nedavno ločili iz društva samostojnih zobotehnikov ter oenovali svoje združevanje.

— Gradbena razstava v Zagrebu. Včeraj je bila v Zagrebu odprta v umetniškem paviljonu gradbena razstava v zvezi z zagrebškimi veleseljem in mednarodnim gradbeniškim kongresom, ki se bo v kratkem vršila v Zagrebu. Razstavo prireja Centralno združenje gradbenikov kraljevine Jugoslavije s sodelovanjem Centralnega društva gradbenikov Češkoslovske republike, Centralnega društva madžarskih gradbenikov in ostale delegacije nemških gradbenikov v Češkoslovske republiki. Gradbeniška razstava ima namen pokazati, da se v najnovjšem času gradbena stroka poslužuje vseh modernih naprednih tehničnih sredstev v duhu socialno ekonomskega programa. Razstavo je otvoril ob prisotnosti zastopnikov oblasti ban savske banovine dr. Jos. Šilovič.

— Iz sodne službe. Za paznika - zvančnika sta imenovana paznika služitelja v Mariboru Fran Januška in Fran Rebernak.

— Iz državne službe. V višjo skupino je pomaknjen kancist pri okrajnem sodišču v Kastvu Anton M. r. k.

— Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve poljedelcev sin v Dol. Slavičih Franc Benkisi, poljedelec v Markovcih Jožef Terplan, posestnik v Moškanih Franc Sorko, posestnikov sin v Zich Jakob Fašmon, poljedelec v Petišovcih Nikolaj Feher, posestnik v Gladomestu Franc Terdin, posestnik v Sodinjskem vrhu Franc Erhatič, posestnik v Krogu Franc Bencak, posestnikov sin v Korenjaku Franc Vuzem, posestnikov sin v Planini Marko Janžič, posestnik v Trimlinih Jožef Gerencar, posestnikov sin v Stoperčah Anton Galun, posestnik in lončar v Martinjancih Ivan Cifer, posestnikov sin v Petanjicah Alojzij Cigan, posestnik v Dolenci Bistrici Martin Horvat in posestnik v Vučiji Gomili Stefan Ferencik. Vsi so izginili brez sledu med svetovno vojno.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 25 z dne 13. t. m. oblašja zakon o državnih trošarinah, zakon o trgovinskem sporazumu med kraljevinjo Jugoslavijo in Rumunijo, pravilnik o ustroju zavoda za preizkušnje gradbenega materiala v ministrstvu za gradbe in pravilnik o delu agronomov med enoletnim stažem na državnih in banovinskih poljedelskih posestvih.

— S kongresa veterinarjev. Včeraj se je v Zagrebu nadaljeval kongres Udruga jugoslov. veterinarjev. Na zborovanju je bil sprejet predlog, v katerem se izražajo želja, da bi država na svoje stroške pobijala kužne živalske bolezni. Zanimiva je bila tudi debata o organizaciji civilne veterinarske službe. — Kakor znano, obstaja sedaj samo v Beogradu. Centralni bakteriološki veterinarski zavod; na kongresu so naglašali potrebo, da se osnuje v vsaki banovini po en tak bakteriološki zavod. Med ostalimi zanimivimi točkami debata je zlasti omeniti, da je naglasil predavatelj Milutin Gec potrebo enotne poljedelsko - veterinarske fakultete. Za združitve dosedanjih posebnih fakultet, agronomskih in veterinarskih, je nastopil tudi predavatelj dr. Hüblauer. O tej zadevi se je vnela daljša debata. Nemožnost takega združenja fakultet pa sta naglašala zlasti g. dr. Počič in dr. Tavčar. Kongres veterinarjev se danes nadaljuje.

— Na VI. mednarodnem dentistskem kongresu evropske dentistske zveze (Europa Dentists Union) v Dresdenu, zastopa kot delegat zadrage koncesioniranih zobotehnikov dravske banovine v Ljubljani g. Ivan Radovan.

— Na mejo v Gornji Cmurek! Krajevni odbor Narodne odbrane in Gor. Cmureku priredi v nedeljo dne 21. septembra t. l. v gradu Gor. Cmurek I. obmejni narodni tabor v smislu vladne deklaracije, ki bo manifestacija obmejnega ljudstva za jugoslovansko idejo. Prosimo vsa narodna in obrambna društva ter posameznike, da z množično udeležbo pomagajo uveljaviti narodno zavest ob najsikrajnejši točki naše severne meje. Pričetek tabora je ob 15. uri popoldne. Po taboru bo velika narodna veselica v vseh prostorih gradu. Prvi narodni tabor bo ena največjih prireditveb ob naši severni meji. Zbrali se bodo naši obmejni kmetje iz županij na čelu, da manifestirajo za vladno deklaracijo in za našo domovino. Tabora se bo udeležila tudi naša manjšina, ki simpatično pozdravlja manifest Nj. Vel. kralja in program naše vlade. Prihitište od vseh krajev, da pokaže našemu obmejnemu kmetu, da bo le jugoslovanska ideja povzdignila kulturni in gospodarski napredek naše države.

— Naša pevka društva, pevke zborov, pevke in pevce, soliste in solistice opozarjamo naj se naroče na glasbeni list »Zboric, ki ga že šesto leto izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Letna naročnina je 50 Din. Prvi letnik je že pošel, zato je naše opozorilo potrebno, ker se bodo »Zboric« odslej tiskali v manjši nakladi in jih bo potem težko dobiti. Letošnji peti zvezek je v tisku in izide začetkom oktobra. Naročnikom, ki še sedaj niso poravnali letošnje naročnine, bo uprava pošiljanje lista ustavila. Kdor »Zboric« ne prejema več redno, ni plačal naročnine.

— Črna prst, SPD naznanja, da se zapre Orožnova kočja z današnjim dnem; Malnarjeva kočja je do nadaljnjega še odprta in oskrbovana.

— Zatvoritev Krekove kočje na Ratitovcu, SPD navaja, da je z današnjim dnem Krekova kočja na Ratitovcu zatvorena.

— Suha roba. Pod naslovom »Suha roba, brihtna Ribnica in široki svet« je dr. Jože Rus izdal brošuro o domači lesni obrti v Ribnici in njeni okolici. Brošura je ponatis nedavno objavljenega članka v »Jutru«, ki je po svojih izčrpnih podatkih, čeprav na kratko, zbral veliko gradivo za vsakogar, ki se zanima za razvoj našega domačega gospodarstva. Služiti more prav dobro tako etnologom, kakor onim gospodarskim krogom, ki se bavijo s kupčijo lesnih izdelkov. Brošura dr. J. Rusa ima seveda v prvi vrsti namen, da razširi v čim širšem krogu zanimanje za njegove ožje rojake in za našo domačo lesno obrt, ki daje kruha velikemu številu našega marljivega prebivalstva, in mu tako olajša skromni zaslužek. Cena je malenkostna, samo 3 Din. Natisnila jo je »Narodna tiskarna« in se obdaja pri piscu. Brošuro v Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Brošuro toplo priporočamo.

Ako kupuješ

kuhinjsko posodo, oglej si bogato zalogo iste — v različni prvostinski kvaliteti in najnižjih cenah — pri tvrdki z železino

STANKO FLORJANČIČ.
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 35

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih zaradi tega mučijo krvni prenapolnjenosti trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišurah, hemeroidnem zamotku, fistulah jemljejo za izboljšanje črevesa jutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefovce grenčice«. Vodilni zdravnik kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefovce« vode po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefovce« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Vreme. Vremenska napoved nam obeta nestanovitno vreme. Včeraj je bilo lepo samo v Skopliu, drugod pa oblačno, deloma tudi deževno. Najvišja temperatura je znašala v Skopliju 34, v Splitu 31, v Beogradu in Sarajevu 28, v Zagrebu 24, v Mariboru 22,6, v Ljubljani 22,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,4 mm, temperatura je znašala 16,8. Zadnje dni je postalo vreme izrazito jesensko. Včeraj je napravilo izjemo, da ni deževalo, zato je pa začelo liti že ponoči in je nadaljevalo posebno hudo davi, ko so šli ljudje v službo in po opravkih. Deževalo je skoraj nedejno.

— Težka avtomobilska nesreča pri Samoboru. V Rakitju blizu Samobora pri Zagrebu se je v noči od sobote na nedeljo pripetila težka avtomobilska nesreča, ki jo je zakrivil pijan šofer. V soboto zvečer sta zidarski pomočnik Ivan Stepić in brivski pomočnik Vjekoslav Vizjak v družbi doklet Marije Trajber in Štefice Firer najeli avtomobil Giura Bubiara in se odpravili iz Zagreba na periferijo, kjer so se ustavili v neki gostilni in začeli piti. Šofer je bil že popreje vinjen, v gostilni se je na popolnoma opijanjen Boječ se policijske racije, ki je v Zagrebu zelo stroga, je šofer predlagal, da se odpelja izven območja zagrebške policije. Okoli 2. jutraj so se odpeljali iz Zagreba, se ustavili v neki gostilni v Dubravi in se okoli 4. odpeljali proti Samoboru. Pri Rakitju blizu Samobora je pa šofer izgubil oblast nad volanom, avto je zdrvel v iarek in se prevrnil. Prva je zlezla izpod avtomobila Štefica Firer, ki je ostala skoro nepoškodovana. Ko je pogledala okoli sebe, je presenečena opazila, da so ostali trije nezvesti. Kmalu je privozil po cesti avtomobil iz Samobora, katerega je dekle ustavilo. Šofer je potegnil ramence izpod avtomobila in jih prepeljal v zagrebško bolnico. Naitežje je bil poškodovan Vizjak, ki ima pretresene možgane in se bori s smrtjo. Šoferji je zmečkalo obe nogi, Stepić ima udrt prsti koš, Trajbarjeva pa je težje poškodovana na rokah. O nesreči so bili obveščeni orožniki, ki so uvedli preiskavo.

— Velik požar. V soboto ponoči je na opekarni Jakova Milerja v Indžiji v Sremlu izbruhnil velik požar, ki se je hitro razširil na vse poslopje. Na pomoč so takoj prihiteli domači ter okoliški gasilci, toda ves napor je bil zaman, kajti ognja ni bilo mogoče več zaježiti. Opekarna z vsemi stroji, raznimi napravami in stranskimi objekti je pogorela do tal. Škoda znaša približno 6 milijonov Din. Lastnik je bil poreje zavarovan na 4 milijone Din, zvišal je pa pred dvema mesecema zavarovalno premijo na 6 milijonov Din tako, da je vsa škoda krita. Opekarna je bila zgrajena v letih 1925-26 in je bila ena najmodernejših v Jugoslaviji. Opremljena je bila z najmodernejšimi stroji, od katerih je en sam veljal poldrugi milijon Din. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno.

— Racija na zagrebške šoferje. V zvezi z nesrečo pri Samoboru, o kateri poročamo na drugem mestu, je zagrebška policija včeraj priredila racijo na šoferje. Aretila je štiri šoferje, ki so vozili prehitro in nepravilno.

— Racija na zagrebške šoferje. V zvezi z nesrečo pri Samoboru, o kateri poročamo na drugem mestu, je zagrebška policija včeraj priredila racijo na šoferje. Aretila je štiri šoferje, ki so vozili prehitro in nepravilno.

vilno. Ugotovila je, da sta bila dva pijana. Oba bosta obtožena kaznovanja.

— Zobni atelje je otvoril v Ljubljani, Pražakova ulica 15. (Palaca Pokojinskega zavoda) konc. zobotehnik Lujo Schubert.

— Darujte Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III!

Dr. med.
Lojze Kramarič
specijalist za kirurgijo
ORDINIRA OD ½ 2. DO ½ 4. POP.

Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 18/II.

Iz Ljubljane

—lj Bratranec naše kraljice v Ljubljani. Dane ob 11. je prispel z avtomobilom z Ble- da, kjer je gost našega kraljevskega doma, v spremstvu adjutanta naše kraljice polkovnika Pogačnika, princ Friedrich Vilhelm Hohenzollern - Singmaringen, neak pokojnega rumunskega kralja Ferdinanda in bratranec kraljice Marije. Na veleselju je visokega gosta sprejel v imenu uprave predsednik Avgust Praprotnik v spremstvu direktorja dr. Dularja, predsednika šumarske in lovške razstave inž. Rustje, načelnika lovškega oddelka dr. Bevka, nadsvetnika S. vica, nadsvetnika Obereignerja, predsednika SLD dr. Iv. Lovrenčiča, prof. dr. Böhma ter drugih odličnih predstavnikov veleselja. Lovske in gospodarske razstave: Najprej je visoki gost, še mlad in krepek gospod, odšel v gozdarsko razstavo, kjer so mu aranjeerji vse podrobno razložili. Po šumarski si je ogledal še lovsko in misijonsko razstavo ter se čez dobro uro z največjo pohvalo poslovlil od veleselja.

—lj Javna ura pred glavnim kolodvorom. Čudimo se, da noben merodajni činitelj ne opazi pred kolodvorom nameščene javne ure, ki v nepretrganem stanju čaka že 14 dni odrešenika, da bi jih navdihnil novega življenja. Kakšen vtis napravi tak malomarnost na tuiča, ni treba posebej omenjati. Če je že ura bila nameščena za to, da lahko ljudje pogledajo na njo, jo je treba spraviti v red ali pa odstraniti, da nam ne bo delala sramote.

—lj Posebne nazore o higieni in snazi imajo nekateri, kar nam priča tudi velik kup najrazličnejših odpadkov ob cesti na Prulah, kamor jih je nekdo dostavil v okoliščini, ki je zdaj leže že skoraj teden dni. Koliko časa še?

—lj Da se hišne gospodarje prisili renovirati hiše — je nedavno tega prišla v modo zelo nenavadna metoda. Vzidavanje spominskih plošč v pročelja. Namreč, v neko ljubljansko starejšo palačo so vzdali spominsko ploščo v čast Napoleona. Kmalu nato so gospodje renovirali palačo, da so lahko odstranili spominsko ploščo.

—lj Mesto hišnika oddaja mestna občina ljubljanska za mestno hišo na Poljanski cesti 15. Samo zdravi moški prosilci, stari do 45 let, ki čez dan niso izven hiše zaposleni in so v Ljubljano pristojni, naj vložijo ponudbo do 25. t. m. Nadaljnje informacije se dobe v mestnem gospodarskem uradu, soba 13.

—lj Slava Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani. Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani ima danes svojo slavo kot spomin na dar, ko je bila dobljena leta 1918, na solunski fronti odločilni zmaga. Spomin junakov, ki so padli na solunski fronti, je počastila Zveza z mašo - zadušnico, ki se je vršila davi ob 7. pri glavnem oltarju v frančiškanski cerkvi ob veliki udeležbi članov Zveze in dobrovoljcev.

—lj Pouk živih jezikov: nemščine, angleščine, francoščine, srbohrvaščine, španščine, italijansčine in skupinah in za posameznike. Poučujejo po direktni metodi kvalificirane učne moči. Prijave od pol 7. do pol 8. zvečer v Beethovnovi ulici 7, pritličje, levo. — Prof. Sid. J. Jeras. 469n

—lj Mestno kopalnice na Ljubljani se z dnem 15. 9. t. m. zapre.

—lj Bukova drva (m³ po 140 Din) in trboveljski premog pri t. »Kuriv«. Dunaška cesta 33, tel. št. 34-34 (na Balkanu)

Iz Celja

—c Avtobus Celje - Ljubno, ki vozi iz Celja popoldne ob 11.10 in se vrača popoldne ob 15.35, bo od danes naprej vozil je do Nazarija (Turnšek) in ne več do Ljubnega, med tem ko druge proge v Gornjo Savinjsko dolino, to je proti Gornjem gradu in Logarski dolini še do nadaljnjega ostanjejo neizpremenjene.

—c Včerajšnji nogomet v Celju. Včeraj popoldne se je vršila pri Skalni kleti nogometna tekma med ASK Primorje iz Ljubljane in Med Atletiki SK iz Celja. Zmagali so Atletiki 5 : 4 (3 polčas 4 : 2), vendar njihova zmaga zaradi neopravičljive pristranosti sodnika Krella ni bila nikakor zaslužena. Sodnik namreč ni priznal popolnoma regularnega gola Primorjanov v drugem polčasu, kakor je tudi večkrat neosnovano ustavil napad Primorja pred golom Atletikov, to pa vedno v situacijah, ko je bil nov score Primorjanov skoro več kot sigurn. Očitno sodnik Krell za resneje tekme se ni dorasel. Krivdo na razmeroma vesoki diferenci golov v prvem polčasu pa nosi Primorje samo, ki je Atletike vidno podcenjevalo in ni igralo tako, kakor smo ga navajeni gledati.

—c Okoliška občina za povečanje celjske izolirnice. Kr. banska uprava v Ljubljani je potrdila sklep okoliškega občinskega sveta, da prispeva celjska okoliška občina k povečanju izolirnice v celjski javni bolnici znesek 25.000 Din.

—c Dve novi gostilni v celjski okolici. Okoliški občinski svet se je na svoji sobotni javni seji izrekel za krajjevo potrebo za dve novi gostilni, ki jih nameravata odpreti g. Josip Podpečan v Zgornji Hudičini in ga. Marija Brečkova na Zgornji Ložnici.

—c Pobiranje trošarine na zganje v celjski okoliški občini. Doslej je celjska okoliška občina pobirala občinsko trošarino na zganje pijače v lastni režiji in sicer na podlagi podatkov, ki jih je dobivala pri finančni kontroli. Ker je dravska finančna direkcija v bodoče vsak vpogled v zadevne spise finančne kontrole prepovedala in bi bilo za vsakokratni slučaj potrebno vložiti posebno prošnjo na direkcijo, je okoliška občina sklenila prositi finančno direkcijo, da bi ona pobirala v tekočem letu omenjeno trošarino po svojih organih.

—c Žena mu je ušla. Policiji je prijavil delavec R. iz Gaberja, da mu je 7. t. m. neznano kam pobegnila njegova 36letna žena Marija in mu zapustila pet otrok, med njimi tri neprekrsbljene. Mož sumi, da je žena ušla z nekim mlajšim moškim, s katerim je imela v zadnjem času ljubavno razmerje.

Radioprogram

Torek, 16. septembra.

12: Dnevne vesti, plošče; 13: Casovna napoved, borza, plošče; 18: Radio-orkester; 19: Prof. Franc Pengov: O strojih; 19.30: Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina; 20: Plošče; 20.30: Prenos iz Zagreba; 22.30: Dnevne vesti in časovna napoved; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 17. septembra.

Opoldanski program odpade; 18: Radio-orkester; 19: Ga. Bartolova: Žena in alkohol; 19.30: Silvester Škerlj: Literarna ura; 20: Plošče; 20.30: Tristan in Izolda, plošče, prenos iz Zagreba; 22: Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljanske nedelje so za veselje

Tudi včerajšnja nedelja je bila v znamenju veleselja — »Otrok se je izgubil«

Veselje je bilo včeraj mnogo več ko žalosti. Na promenadi ves dan, na veleselju podnevi — pa tudi ponoči, v okoliških gostilnah, pod Rožnikom — povsod, kjer so Ljubljančani, je veselje. V Ljubljani je pač nedelja dan veselja, znano pa je, da je vsak dan v Ljubljani zaspan, kar pa za nedeljo nikakor ne drži. Seveda, nekateri spe skoraj ves dan, ampak vstanejo vsaj zvečer, da se jim pri svečanem zavijanju zemeljskih sladkosti ne dremle — do ranih ur. Ti so, kaipada, izjeme. Ker mnogo jih je, ki so že ob zori pokonci ter se pripravljajo na izlete v naravo. Da, večina Ljubljančanov je idealisti. Narava je baje nekaj izredno krasnega. Samo tega ne razumemo, zakaj za naše ljubitelje narave niso mestne gostilne »narava«, temveč samo okoliške po Ježici, pri Čadu, Slepem Janezu itd... Mestni lokali pa seveda niso zaradi tega zapostavljeni. Zvečer, ko se vračajo »ljubitelji narave«, se naplajo do zadnje luknje, kajti izletniki dobe izborni apetit po dobrem zraku in sploh »narava« baje človeka vsestransko popravi.

Ne, Ljubljana ob nedeljanj ni zaspana. Včeraj pa še celo ni bila, saj smo se imeli veleseljem. In če ni karsibodi, o tem se mora že pisati, je sicer tako na dolgo in široko, da se ljudje ustrašijo testega milijona za lase privlečenih besed, nekoliko pa vendar.

Torej! Najprej moram povedati, kar je seveda važno, da je bilo na veleselju izredno mnoge ljudi. Na pogled sicer niso bili vsi trgovci, vendar so se za razstavljenjo blaga vsaj tako zanimali, kot bi bili. Nekaj mamič je bilo tako zamaknjenih, da so izgubile svoje otročiče, česar pa do zadnjega niso niti opazile. Neki otrok se je javil pri Baru, češ, da išče mamico, kot da se je ona izgubila. Zvočnik je zagnel med množico: »Otrok se je izgubil, dobi se pri tvrdki B. paviljon H!« — Meni se je to zdelo silno imenitno; moderno, v duhu časa, saj zdaj je doba zvočnikov in mamice bolj brezskrbno izgubljajo svojo dečico... Gramofon, tango, zamorski plesi in miselnost — in »otrok se je izgubil«...

Na veleselju je ugodno torišče za romane — pustolovske, drugi pa itak zdaj niso v modi. Samo mimogrede omenim, da sem videl, kako sta si dve gospe natikali zaročnoprstana — poročna pa sta spravili med puder... romana pa ne morem napisati v enem članku.

Naše ljudstvo je zdravo. Zakaj? Zato,

Impozantna gasilska vaja v Kamniku

Kamnik, 14. septembra.

Danes popoldne je kamniška gasilska župa priredila pod poveljstvom svojega vzornega župnega načelnika g. Alojzija Cererja veliko gasilsko vajo, ki se je udeležilo blizu 400 članov, 13 društev z 11 motorkami in 2 ročnimi brizgalnicami, kamniški reševalni odsek gas. društva in kamniški skavti, kot opazovalci so pa pristopovali odposlanci vseh društev kamniške župe. Vaje se je udeležil tudi sam starosta Jugos. gasilske zveze g. Josip Turk v spremstvu tajnika Zveze g. Pristovskega, kar je bilo gasilec v največjo izpodbudo in zadoščenje.

Sredi trga izbruhne ob 4.14. ogenj, ki ga javi topovski strel. Požar se naglo razširi tudi na druge hiše in ulice. Kamniško gasilsko društvo kliče na pomoč društva iz okolice, ki prihajajo peš, na kolesih, z vozovi in avtomobili v diru z vseh strani. Prvo prihitni na pomoč društvo iz Doplice, za njim iz Stranj, nato Vrhpoje in po vrsti Radovljice, Lahovčice, Komenda, Domžale, Stob, Homec, Trzin, Mengeš in Moste. Spretno podpirajo poveljnika g. Cererja zvezni tajnik Fr. Fajdiga in odbornik Homar ter načelniki posameznih društev. Iskre zanese požar v gozd na visoki Kalvariji, ki se vname — gasilci napeljejo vodo mimo žal in v 20 minutah že brizgajo visoki curki čez zvonik kapele na Kalvariji!

V dobri uri je bila res izvrstno aranžirana in vzorno izvedena vaja končana, nakar so se gasilci zbrali z orodjem ra trgu, kjer jih je z bodrilnim, pohvalnim, temperamentnim govorom pozdravil starosta JGZ g. Josip Turk, ki je v najtopnejših besedah izrazil priznanje predvsem župnemu načelniku g. A. Cererju, ki je gasilce tako odlično pripravil, da je kamniška župa vzor drugim podeželskim župam. Zahvalil se je tudi sreskemu poglavarju g. dr. Ogrinu za stalno vneto podpiranje gasilcev, vsem načelnikom in vsem discipliniranimu in izvešanemu mestu, končno se je pa v zmehčenih besedah spomnil Nj. V. kralja, ki so mu vsi navzoči zaklicali trikratni »Slava!« Po zveznem starosti g. Turku je v daljšem govoru poudarjal velik pomen gasilstva sreski poglavar g. dr. Ogrin in izrekel zahvalo poštvovalnosti gasilcev, nato se je pa župni načelnik g. Cerer s prisrčnimi

besedami zahvalil zveznemu starosti g. Turku in sreskemu poglavarju g. dr. Ogrinu za laskavo priznanje ter pohvalil nesebično delo vsega moštva. V posebnem izpodbudnem kratkem govoru je zvezni starosta g. Turk pozdravil še kamniške skavte, ki vedno pomagajo gasilec, nato je pa sledil strumen mimohod vseh gasilcev v najlepšem redu. Omeniti moramo, da pri veliki vaji ni bilo najmanjše nezgode. Okoliška društva so se takoj razšla, načelniki so pa ostali v družbi funkcionarjev zveze in izpregovorili še nekaj tehničnih govorov.

Na povratku iz Kamnika je zvezni starosta na Ježici opazil gasilce iz Stožic, ki so imeli v Mali vasi vajo z društvi iz Nadgorice, Ježice in Črnuče, jih pozdravil in si ogledal njih lepo novo motorko. Seveda je zopet slišal vzdihovanje zaradi velikih stroškov, ali naš gasilski oče zna ves potolažiti z dobro besedo, za navržek je pa posegel še v svojo privatno šatuljo in se s silo poslovlil od svojih zadovoljnih podložnikov. Čast delu in napredku naših požrtvovalnih gasilcev!

NOGAVICE z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Odrezavi Hamlet.

Igralcu Brittnerju je v predzadnjem prizoru »Hamleta« na podeželskem odru priletno gnlo jajce pred noge. Brittner je ostal popolnoma miren, previdno pobral jajce, ga poduhal in izjavil pokojno: »Vam nisem mar dal, prijatelj, da je nekaj gnlega v državi Danski...!« — Tragični učinek je bil tisti večer pokopan.

K. R. G. Brown:

Vitez enega dne

Roman

— Marvel.
— Model iz leta 1850, a?
— Iz 1852, če že hočete točno vedeti. Lahko ga dobite za pol krone.
— Hvala lepa. Saj si lahko tudi brez njega polomim kosti ali počim od jezice. Kaj je z njim?
— Naprej noče, nazaj tudi ne.
— Vidite, saj se mi je takoj zdelo, da bo kaj takega. Zakaj pa noče?
— Kaj vem! — je odgovoril Peter kisko. — Morda ga je prijel krč za hitrostno skrinjico.
— No, naj bo že kakorkoli, prispeli ste v te kraje in to je glavna stvar.
— To bi bila glavna stvar, — je dejal Peter nevoljno, — če bi bil sploh hotel prispeti sem. Toda v resnici mi to še na misel ne pride. Namenjen sem v Wellbridge.

— V Wellbridge? Gospod, do tja imate pa še več milij. Kreniti morate tamle po oni cesti v hrib in skozi vas, potem pa zaviti na levo. Dobrih šest milj je do Wellbridge.

Peter je vzdihnil in omahnil na stopnice avtomobila.

— Kako se imenuje tole preklicano gnezdo? — je vprašal razočarano.
— Sandhaven, — je odgovoril ugajeni gospod. — Tole je samo en del. Vas je tamle na hribu.

Peter je priklimal in se ozrl na vse strani. In ko se je tako oziral, — mu je šinila v glavo misel, da koncem koncev to ni tako zanikarno gnezdo, kakor se mu je na prvi pogled zdelo. Prvi dojem ni nikoli zanesljiv in način, kako je prišel v Sandhaven, ga ni mogel navdušiti zanj. Ko ga je pa minila jeza in ko se je malo pomiril, je spoznal, da tu ni tako slabo, kakor bi človek mislil. Tu je vladala čudovita tišina in Peter je znal ceniti mir, kajti trmasta Marvelka mu je bila pošteno pretresla kosti. Tudi se ni dalo tajiti, da je bilo morje s skalami in pašniki mikavneje človeku, ki ima raje tako obalo kakor lepo urejeno promenado z restavracijami in verandami za orkestre. Seveda, glasnim nedeljskim izletnikom, ki ljubijo krčme in napravijo mnogo denarja povsod, kamor se napotijo, bi se zdel Sandhaven zapuščen in dolgočasno gnezdo. Za ljudi, ljubce samote in naravo, pa ni bil brez mikavnosti.

Peter Quentin Cardinal je bil sicer v marsičem docela navaden fant, vendar je pa znal včasih ravhati tako impulzivno, kakor najneodgovornejši genij. Znanci so se mu čudili in Peter je to često iskreno obžaloval. Ko se je

tako oziral po mirnem zalivčku in strmih skalah, mu je nenadoma šinila v glavo misel, katero je brez odlašanja prilagodil svojemu položaju. Poskočil je, dregnil ugajenega gospoda v rebra in vprašal:

— Povejte mi, prijatelji, ali bi mogel dobiti tu kje stanovanje?
Ugajeni gospod ga je začuden pogledal.

— Bojim se, da boste težko kaj našli. V vasi so samo dve, tri vile, toda lastniki niso nič kaj gostoljubni. To vem, ker sem sam iskal stanovanje. Moral sem napeti vse sile, da sem nekaj našel. Kaj hočete tu ostati?

— Le dobro me pogledajte, — je dejal Peter. — Druge take nerode ne boste kmalu videli. Davi sem krenil z doma in z avtomobilom sem nameraval napraviti veliko, štirinajst dni trajajočo turo. Cesta je bila pred menoj, pustolovščine so me mikale in druge take neumnosti so mi rojile po glavi. A ni še minil prvi dan, sem že do grla sit vsega. Dal sem petindvajset funtov za to podrtijo, kar pomeni, da sem se okradel za štirindvajset šilingov in šest penc. Ne glede na to, da tega spaka ne morem prisiliti, da bi se premikal, mi voznika z avtomobilom že preseda. Tu mi zelo ugaja in tu ostanim, dokler se ne naveličam tega kraja. Tako, zdaj menda veste vse.

Ugajeni gospod si je pa pogladil brado, rekoč:

— Docela vas razumem, saj vidim to podrtijo. Ne vem pa, kje bi mogli dobiti sobo. K večjemu — Obmolknil je in se vprašujoče ozrl na Petra.

— K večjemu, če bi hoteli prevzeti mojo hišico.

— Vašo hišico?

Mož je pokazal s prstom na najbližjo kočo.

— Tamle. Včeraj sem se naselil v njo. Najel sem jo za štirinajst dni, ker drugega izhoda ni bilo, danes se pa selim drugam. Saj tam sploh ne morem spati, ker morje preveč šumi. Poleg tega sem pa že prestar in prelen, da bi sam za vse skrbel. Tako sem torej podkupil tukajšnjega krčmarja, da mi je odstopil v svoji hiši podstrešno sobico. Lahko torej prevzamete hišico namesto mene, če hočete.

Nastala je kratka pavza, med katero je Peter zamišljeno zrl na kočo in razmišljal o tem predlogu. In čim bolj je razmišljal, tem zapeljivejši se mu je zdel. Avtomobilska tura je bila po Marvelkini zaslugi izključena. Tu se je nudila nova in očitno prijetna možnost. Sandhaven mu je ugajal in ko je zvedel, da so v tem kraju stanovanja tako redka, je dobil še večji apetit ostati tu, kar je docela človeško in naravno. Mislil, da bo moral skrbeti sam zase, je bila docela zabavna, kakor je pač ljudem, ki te dobrote še niso okusili. In

če bi mikavnost primitivnega življenja izpuhtela, kar ni izključeno, bi se lahko še vedno napotil kam drugam. Ko je vse dobro premislil, se mu je zdelo, da tako ugodne prilike ne sme zamuditi, obrnil se je k ugajenemu gospodu in priklimal.

— Velja. Hvala lepa. Toda kako uredim to z gospodarjem?

NAROBE.

— Z možem sta v isti pisarni?
— Da, on je moj predstojnik, toda samo v pisarni.

ČUDNI ČASI.

— Dajte revežu vbojajme.
— Nimam drobiža, jutri dobite.
— Čudni časi so zdaj na svetu, vsak mi ostane dolžan.

Bajno bogastvo
Randolpha HearstaKaj pripoveduje novinar, ki je bil povabljen na grad ameriškega
tiskovnega magnata

Nedavno je bil izgnan iz Francije ameriški tiskovni magnat Randolph Hearst. Afera je dvignila v evropski javnosti mnogo prahu. Hearst spada med najbogatejše moške v Ameriki. Neki novinar opisuje njegovo bogastvo in razkošje tako-le:

Doležela me je čast biti povabljen k ameriški časopisnemu magnatu Randolphu Hearstu na njegov grad v Kaliforniji. Grad je zgrajen v slogu starošpanske cerkve in stoji sredi pravilnega parka, kakršnega zna urediti samo spretna vrtnarjeva roka s pomočjo kalifornijske vegetacije, milga podnebja in seveda tudi dolarjev. Grad ima glavno poslopje in tri stranske, določena izključno za goste. Povabljenih je nas bilo 32. Vsakega gosta posebej je čakal na kolodvoru v San Louisu Obispo avtomobil, ki ga je odpeljal do posebnega magnetovega vlaka. Ko smo prevzeli del proge, se je naš vlak, obstoječ iz treh spalnih in enega jedilnega vagona, ob 2. ponoči ustavil na prostem, da smo lahko do 11. dopoldne mirno spali. Seveda so morali drugi vlaki na ljubo našemu izpremeniti vozni red. To pa za takega magnata, kakor je Hearst, nič ne pomeni. Končno smo izstopili iz vlaka in se odpravili z avtomobili v hribe mimo čred bizonov, zeber, antilop in gazel. Dospeli smo na 700 m visok hrib ob Tihem oceanu, kjer stoji čaroben grad. Človek bi mislil, da vidi vse to v sanjah. Mora se na lastne oči prepričati, da more bogastvo spraviti skupaj toliko dragocenosti in razkošja.

Pozdravila me je dražestna zastopnica gospodinj in me odvedla v sobo, okrašeno s staroperuanskimi vazami. Tu je stala španska postelja iz XVI. stoletja. Prijazna dama me je vodila po vsem gradu in mi razkazala tudi vsa tri stranska, gostom namenjena poslopja. Med ogledom grajskih zanimivosti sva srečala gospodinj, filmsko igralko Marion Davies, ki me je priščno pozdravila, češ, naj se počutim kakor do-

ma. Bilo mi je sicer dokaj težko počutiti se kakor doma v Hearstovem živalskem vrtu med levi, sloni, žirafami, šimpanzi, orli, kakaduji in drugo tako robo, vendar sem pa zbral toliko poguma, da sem junaško hodil med bogato magnetovo družino najrazličnejših divjih živali. Na prvi pogled se mi je zdelo, da sta grad in park polna umetnin. Pozneje, ko sem si vse temeljito ogledal, sem pa spoznal, da je vsaka, še tako neznatna stvarca, prava umetnina.

V sobi, kjer sem stanoval, so bile vzgajane v krasni alabastrovi škatici, obloženi znotraj s srednjeveškim lesom v starem slogu. Zvečer sem zvedel, da se napotita Hearst in njegova soproga s 15 tajniki in tajnicami v Los Angeles. Tudi mene sta vzela s seboj. Čez dva dni smo se vrnili v grad, kjer so se bili zbrali ta čas tudi drugi gostje. Vsak je lahko počel, kar je hotel. Lahko je plaval v velikih bazenih, izdelanih in opremljenih tako, da bi človek mislil, da se koplje v kraljestvu vil. Če je mikalo tega ali onega gosta jahanje, je imel na razpolago krasne konje najboljših pasem. Za vsako igro in za vsako panogo sporta ima Hearst posebno igrišče.

Vsi smo se morali zbrati ob 1. k bogatemu zajutroku, ob pol 8. pa k večerji. Zbirali smo se v ogromni viteški dvorani za 20 m dolgo mizo. Dvorana sama je narejena v gotskem slogu in okrašena z bojnimi trofejami. Moj prijatelj je spal v postelji kardinala Richelieu. Vsaka sobana je v drugačnem slogu in iz druge dobe.

Po večerji smo bili navadno povabljeni v domače gledališče, kjer smo poslušali govoreče filme. Gledališka dvorana je zelo velika in nihče bi ne mislil, da je to navadna grajska soba. V nedeljo smo napravili na štirih avtomobilih in osmih konjih izlet v izredno romantično okolico. Ko sem izstopil iz avtomobila, me je Marion Davies vsa začudena vprašala, zakaj nisem hotel ja-

hati. Izgovarjal sem se, da nimam s seboj jahalne obleke. Zasmejala se je rekoč, naj ji povem samo število svojih čevljev in obseg v pasu. Povedal sem ji in na povratku sem imel vso jahalno obleko, konja, sedlo Rudolfa Valentina in cowboya za spremljevalca.

Gospodar sam ima mnogo dela in med goste pride samo pri obedu. Pogosto smo ga našli v pogovoru s tajnikom, v letalu, pri radiu ali telefonu. Če ima le malo prostega časa, se skriva kam v kot in razklada skrivaj karte. Hearst ima tudi svoj poštni urad, ki je vedno dobro zaposlen. Mož je lastnik 28 dnevnikov poleg mnogih revij in magazinov in zato ni čuda, da je njegova pošta tako zaposlena. Iz gradu ima Hearst krasen razgled na Tih ocean in na svoje ogromno posestvo. Cele tri ure potrebuje z avtomobilom do svojih drugih dveh bivališč. Na njegovem posestvu je nad 150 stalnih uslužbencev, poleg tega pa najmanj 150 sezonskih delavcev. Hearst je tudi velik prijatelj starin. Njegov grad spominja na pravljico iz »Tisoč in ene noči«.

Posledice nezvestobe

Četa španskega polka Bajados je hodila vsak dan v Barcelono, da so se vojaki lahko kopali. Četo je vodil narednik Juan Fornes. Te dni je pa odvedel narednik četo po kopanju v nasprotno smer proti mestu San Andres. Vojaki so šli skozi mesto in korakali naprej. Ko so imeli za seboj že 15 km, je neki vojak vprašal narednika, kam pravzaprav vodi četo. Narednik je takoj zapovedal vojaku, naj se vrne v Barcelono, kjer se mora dati zapreti. Drugim vojakom je pa dejal, da bo njihova naloga poiskati neko dekle, ki je bilo ugrabljeno. Šele tedaj so vojaki spoznali, da narednik nima vseh koleškov v glavi. Preprosti so ga, da se je vrnil z njimi v Barcelono.

Ko so častniki vprašali narednika, kaj je nameraval s četo, je hotel mož skočiti skozi okno, da bi se ubil. Pozneje se mu je samomorilni poskus posrečil v trenutku, ko niso pazili nanj in se je ustrelil. Fornes je izvršil samomor najbrž v hipni duševni zmedenosti. Pred dvema letoma se je do ušes zaljubil v neko barcelonsko dekle, ki se je poročila z drugim. Mož pa ni hotel verjeti, da se mu je res izneverila in dobil je fiksno idejo, da so mu jo ugrabili. Veroval je tako trdno v svojo zmoto, da ni nič pomagalo, ko je večkrat srečal nezvesto ljubico v mestu. Njegova blaznost se dve leti ni pokazala.

KRATKA SREČA.

— Ona pravi, da je živila s svojim možem v najsrečnejšem zakonu, dokler se nista prvič sprela.

— Kdaj je pa bilo to?

— Ko sta šla odoltarja.

NAZNANILO

Vsled končane kopalne sezijske prenehanj s svojo brivnico v kopališču »Ilirija« in pričenem zopet redno poslovanju v svoji brivnici v »Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev«.

Priporočam se

R. Jurman.
brivec, frizer in pedikleur

Vezenje nevestinih oprem,
zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinejše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(poleg hotela Strukelj)

Enticjanje, ašuriranje, predtiskanje takoj!

Makulturni papir

leži à Din 4.—

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Naznanjam žalostno vest, da je moj dragi mož, gospod

Ivan Narobe

boguvdano preminul.

Pogreb se vrši dne 16. septembra ob 1/2 3. iz splošne bolnice k Sv. Križu pri Ljubljani.
Dol pri Ljubljani, dne 15. septembra 1930.

Zalujoča soproga in ostalo sorodstvo.

Zahvala.

Povodom bridke izgube mojega brata gosp.

Dragotina Frank

soodnega nadoficijala v pok.

izrekam v imenu vseh ostalih sorodnikov vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in mu poklonili cvetja, mojo zahvalo. Posebno se zahvaljujem gg. sodnim uradnikom in društvu »Sokole« v Šiški.

Ljubljana, 15. septembra 1930.

Marija FrankVse
knjigeki jih
rabiš,
kupiv knjigarni
Tiskovne zadruge
LJUBLJANA, Prešernova ul. 54.

Knjigarna ti da pri nakupu šolskih knjig brezplačno lepo knjigo po izbiri

MARIJA BUČARJEVA, roj. Adamičeva, naznanja v svojem in v imenu hčerke **MARIJE** ter sorodnikov tužno vest, da je iskreno ljubljani soprog, atek, brat, stric in svak, gospod

Franc Bučar
restavrater hotela »Lloyda«

danes nenadoma preminul.

Pogreb blagega pokojnika se bo vršil v torek, dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Sv. Petra cesti št. 7 na pokopališče k Sv. Križu.

Vsem številnim znancom in prijateljem priporočamo nepozabnega pokojnika v trajen, blag in pobožen spomin!

Ljubljana, dne 14. septembra 1930.

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovarjamo. — Najmanjši oglaš. Din 5.—

SLUŽBENIKO
ki zna kuhati in razume vsa gospodinjstva dela — sprejme boljše družina. Plača dobra. — Naslov v upravi »Slov. Narod.«. 2427

POSESTVO
v okolici Brežic kupim. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Posestvo«. 2418

Obiskovalcem velesojma
se vlijudno priporoča velika zaloga in razstava dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških in igračnih vozčkov. Prvo vrstno blago, nizke cene. Ceniki franco. — »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozčkov in delov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4 (postaja cestne železnice). 2342

LEPA POSESTVA
velika in mala z lepimi sadonosniki in polje in tudi veliko lesa imam naprodaj. Kdor želi kupiti posestva naj se oglasi pri Pavlu Sedovniku, Dular pri Dravogradu. 2436

Deske III a za obijanje, kratke za mizarje, oblane za pode — prodaja po zelo nizki ceni »ILIRIJA«, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 46. Telefon 2820 in 25—95. 71/T

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mesin trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo —: točno in solidno. —

Poceni in vendar najboljša je SEVERJEVA OTOMANA

s 32 peresi v sedežu in 4 v zgljavju; velikost 185 x 78
Cena Din 570.— do 850.— po izbiri preobleke. — Zahtevajte vzorce!

najboljši material!

RUDOLF SEVER, Ljubljana,
Marijin trg št. 2